

urmă, iar sezonul de vânătoare era închis. În plus, în jur nu se zărea nici o urmă de cizmă sau bocanc.

Scriitorii știu cum merg lucrurile; poți să trăiești întâmplări cu totul ieșite din comun, dar care niciodată nu ajung să se închege într-o poveste. După cum o întâmplare, aparent banală sau neînsemnată pentru ceilalți, se poate preschimba, printr-o complicată alchimie pe care niciodată nu poți să o deslușești până la capăt nici măcar tu însuți, într-o poveste care mai apoi devine o nuvelă sau un roman. Urma aceea întipărîtă în noroi a fost un mic bulgăre de zăpadă care a început să se rostogolească și, după ceva efort, a născut carteia pe care tocmai o citiți.

Atunci cred că l-am „văzut“ pentru prima oară pe Bătrân¹. Încerca nu doar să-și salveze viața, ci mai ales să-și înțeleagă și să-și accepte destinul. Trecând, aşadar, prin cea mai grea încercare hărăzită omului.

1

Bătrânul se trezi în jur de ora cinci și ieși din cabană atent să nu facă zgomot. Dinspre patul în care dormea Jim, se auzea un sforăit ușor. Afără mirosea a umed și-a răsină. Cerul era încă plin de stele, dar dacă priveai atent spre răsărit, deja culoarea de cerneală a nopții era sfâșiată de câteva dârere subțiri, ca de sânge. În scurtă vreme soarele avea să răsără exact între vârfurile numite, nimeni nu știa de ce, Strunga Franțuzului.

Se așeză pe un bolovan și și aprinse o țigară. Când trăgea din ea, jarul acesteia sclipea în noapte asemenea unui rubin. Îl durea spatele între omoplați, îl dureau umerii și-l dureau și gleznele. Și-ar fi dorit ca înainte să moară să aibă o singură zi fără dureri; dar știa că aşa ceva nu se va întâmpla niciodată. Uneori își imaginea propriul trup ca pe o cetate înaltă, atacată de asediatori minușculi, care toți reușeau de la o vreme să-și croiască drum dincolo de zidurile de apărare. Era îmbrăcat doar într-un combinezon de flanelă și se zgribulea în întuneric, asemenea unui câine fără noroc. Locuia în partea de nord a Parcului de aproape douăzeci de ani. Înainte de asta fusese soldat și luptase în două războaie, în cealaltă parte a lumii, dar acest fapt nu mai avea de mult importanță. Înainte de asta fusese căsătorit și-avusese un apartament într-un oraș mare din Est, dar nici asta nu mai avea de mult importanță. Fuseseră și alte războaie și se întâmplaseră multe alte lucruri, vărsate de buletinele de știri într-un șuvi

¹ Termenul în limba engleză este „Elder“, adică „Înțelept“. În trecut era folosit și pentru șeful sau șefii unei comunități, indiferent de vârstă biologică a acestora.

neîntrerupt în mințile oamenilor și aceștia se învățaseră să uite repede. Bătrânul știa că în lumea de dincolo de crestele munților, întâmplările și faptele deveniseră asemenea ambalajelor de unică folosință: le aruncai repede la coșul de gunoi, pentru a le face loc celor care dădeau buzna peste tine zi și noapte. Aici, în munți, contează cu totul alte lucruri și nici o clipă nu îți permisi să nu le respecti, pentru că altminteri te-ar ucide cât ai clipe, chiar dacă sunt bune și prietenoase cu tine de obicei. Ca o femeie frumoasă, dar iute la mânie, care astăzi îți spune că te iubește, iar mâine îți frânge inima. Bărbații sunt mai miloși decât femeile, deși aparent sunt mai cruzi și mai bătăioși. Dar femeile sunt lipsite de milă. Au o nesfârșită milă doar pentru copiii căror le-au dat viață, credea Bătrânul.

Jim Cadwell sosise în urmă cu o săptămână, pentru acomodare. Îl promise cu amabilitate, îi făcuse loc în cabană și dăduseră împreună câteva ture cu avionul Piper, de două locuri. Știa însă din urmă cu un an că în vara aceea va sosi un necunoscut care avea să-i fure întreaga viață. Se bucurase că măcar nu era vorba de un Mocofan sau de un Ticălos. Pentru Bătrân – așa-i spuneau toți, ca și cum nici măcar numele lui nu mai avea importanță – oamenii se împărțeau în multe categorii, dar cei mai periculoși erau Mocofanii și Ticăloșii. Mocofanii erau în general înalți și grași, îmbrăcați în haine scumpe, dar care nu li se potriveau deloc și erau însotitori, atunci când veneau în Parc, de femei cu părul vopsit și priviri de vipere. Ticăloșii umblau tot timpul în haite ca lupii și erau slabănogi. În războaiele lui, Bătrânul avusese colegi Ticăloși și Mocofani și învățase să-i recunoască dintr-o privire. Trebuia să te afli la capătul lumii, să fluture un drapel și să cădă niște bombe pentru a-i vedea și pe unii, și pe alții de ce-s în stare să facă. Mocofanii erau mai ales răi. Ticăloșii însă erau și răi, și cruzi.

Jim era un tip în regulă. Singur și nefericit, dar cine se îngroapă la capătul lumii dacă nu era singur și nefericit?! Nu te iscodea, nu încerca să-ți spună glume și îți respecta lucrurile. Nu își trânteau fundul pe unde avea chef, înainte să te întrebe. Nu aveai senzația că te înghesue nerăbdător într-un colț, că ești o boarfă inutilă pe care abia așteaptă să nu o mai vadă. Își cunoștea locul și aștepta răbdător la rând. Când aflase că automobilul care urma să-l ducă pe Bătrân la Jackson Hole, de unde avea să ia avionul spre California, întârzie trei zile, se bucurase și o făcuse sincer, fără prefacătorii inutile. Era înalt, mai înalt decât Bătrânul și avea o față ca de copil, pistriuat și zâmbitor. Părul blond și lung îi cădea mereu pe frunte. „Pare o reclamă la săpun, își spuse Bătrânul. O reclamă la săpun de pe vremuri, când încă nu foloseau femei aproape goale pentru orice reclamă, la săpun sau la automobile.“

– John, John Watts, șopti el în noapte. Așa mă cheamă. Nu voi mai fi Bătrânul, voi fi iar John Watts. Pentru unii voi fi Johnny Watts, pentru alții Johnny, pentru alții Watts, pentru alții nici măcar nu voi exista.

Propriul nume îi suna straniu atunci când îl rostea – nu îl mai auzise de multă vreme și nu se mai identifica deloc cu acesta. Îi plăcea să fie Bătrânul și atât. Cei care îi spuneau așa i-o spuneau cu drag și cu respect. Suna ca un alint, nu ca o poreclă.

O clipă îi fu rușine că stă acolo, ca un huhurez, vorbind de unul singur. Stinse chiștocul țigării fumate până la filtru și o aruncă departe în aerul tot mai spălăcit al nopții ce trăgea să moară. Fratele lui mai Tânăr cu cinci ani, Frank, îi închiriașe un apartament într-o suburbie din Los Angeles, unde avea mereu să fie cald, sub cerul însorit al Californiei. Un apartament cu un singur dormitor, ieftin și curat. Probabil că acolo, în acel apartament

cu pereții zugrăviți în portocaliu, avea să moară, peste un an sau peste zece, sau poate peste douăzeci. Sau într-un spital, lângă o infirmieră care citea ultimul număr din *Cosmo* și mesteca gumă.

Se gândi iar la Jim, la băiatul care dormea în cabană.

Era frumos, dar într-un fel aspru și bărbătesc, nu avea nimic efeminat în el. Asta era bine. Un fătălău n-ar rezista aici nici măcar un sezon. De când venise în Parc, fusese sădinar, ghid, paznic pentru iarnă și însoritor de vânătoare. Făcuse cam tot ce putea face un om într-un asemenea loc și deseori, când sedea singur, seara, în fața cabanei, avea senzația că se ridică deasupra trupului său și vede plămânuș verde al rezervației de undeva de sus, din cer. Îi asculta respirația domoală și grea, respirația unui uriaș verde și ruginiu și cenușiu, cu trupul brăzdat de râuri și drumuri. Un uriaș care îi era cel mai bun prieten și de care urma să se despartă, poate pentru totdeauna.

În ultimii ani făcea doar raiduri cu avionul. Nu își neglijase niciodată, în toți acești ani, orele de zbor, aşa că încă avea o licență valabilă atunci când fundația începuse să caute un angajat pentru raiduri. Era în primavara anului 2005, cu patru ani în urmă. și atunci tot Bătrânul i se spunea. Nu-și mai amintea de când oamenii îi puseseră acel nume.

Fundația avea atunci un sediu provizoriu – se mutase un an mai târziu într-o clădire în care funcționase un han – undeva lângă intrarea de Nord, într-o cabană vopsită în portocaliu. Își aducea bine aminte acea zi.

Fata care sedea în spatele unui birou pe suprafața căruia erau împrăștiate pliante, pixuri și tot soiul de alte fleacuri îl poftise să ia loc. Nu avea mai mult de douăzeci, douăzeci și doi de ani și avea părul castaniu tuns periuță și un piercing în nara dreaptă. Nu mai

răspunsese nimeni la anunț, iar direcția îi pusese o vorbă bună. La examenul medical – pe care pilotii trecuți de patruzeci de ani trebuiau să-l facă din șase în șase luni – obținuse rezultate satisfăcătoare și nu exista o limită de vîrstă pentru un asemenea post. Salariul era destul de bun, însă oricum nu-l interesa. Aproape tot ce câștigase în ultimii zece ani zacea într-un cont de bancă, în mâinile unor oameni în costume negre și cu fețele palide, pricepuți să învârtească banii de colo-colo. Se obișnuise repede cu aparatul de zbor, aproape nou la vremea aceea. Fundația se ocupa de urșii grizzly. Echipe de zoologi însorite de vânători experimentați îi căutau, îi adormeau cu tranchilizante, întocmeau fișe riguroase legate de greutate, înălțime, stare de sănătate și vîrstă. Apoi le puneau câte o zgardă care conținea un aparat de urmărire prin GPS. Uneori urșii intrau în zone în care nu mai puteau fi monitorizați, pentru că se pierdea semnalul. Rolul raidurilor era acela de a capta din avion semnalele pe care centrul de monitorizare nu le putea urmări. Făcea un raid la două săptămâni pentru monitorizarea animalelor și altul, săptămânal, pur și simplu pentru a raporta ceea ce vedea. Promise un laptop și învățase să-l folosească. La sediul fundației ajungea doar o dată pe trimestru, când se făcea un soi de bilanț din care el nu prea înțelegea mare lucru. Pe o hartă prinsă în piuneze pe un perete se aflau marcate cu stegulete galbene locurile în care urșii monitorizați fuseseră văzuți în timpul raidului precedent. Semnalele captate de aparatul instalat la bord transmitteau toate acestea prin intermediul sateliștilor direct în computerele observatorilor de la fundație. Dar Bătrânul – căruia nu-i plăcea computerele – prefera metoda veche: punea stegulete pe harta zdrențuită de timp și de umezeală.

Martha sedea alături de el, pe partea teșită a bolovanului. Era Tânără, aşa cum o cunoscuse, și zâmbea. Avea părul castaniu

proaspăt coafat și purta o rochie subțire, de vară, de culoare albastră – își amintea că o cumpăraseră împreună dintr-o prăvălie din Georgetown. La încheietura mâinii ei drepte sclipea o brătară subțire de aur, dăruită de el atunci când aniversaseră zece ani de căsnicie.

– Nu ți-e frig? o întrebă el.

– Nu mai mult decât ție, și răsunse ea și râse. Deci, trebuie să pleci...

– Da, confirmă el și simți acel gol în piept, ca și cum cineva sau ceva i-ar fi smuls brusc inima. Dar Jim, tipul asta, pare un om cumsecade. Măcar las totul unui băiat de treabă. Ar fi putut să fie fiul nostru, știi...

– Dacă spui tu asta, sigur e aşa; mereu ai fost cusurgiu în privința oamenilor, observă Martha. Dar nu ai prea multe de lăsat în urmă. O cabană ca vai de ea și niște fiare blănoase care se fățăie prin Parc.

– Însă e tot ce am, spuse Bătrânul. Mult sau puțin, este avutul meu. Și avutul tău este ceea ce ai adunat într-o viață.

Martha nu mai zâmbea, ci privea lung în noaptea care se destrăma asemenea unui nor de fum.

– Mi-e dor de tine, șopti Bătrânul.

– Știu, spuse Martha. Și mie. Dar poate că a rămas puțin timp. Mai puțin decât crezi. Și eu te aștept, aşa cum te-am aștepat în toți anii ăstia.

– Voi veni, spuse el. Cât de repede pot.

Tresări, gata să cadă de pe bolovan și își dădu seama că ațipise. Discul imens al soarelui răsărea dintre munți și, în timp ce-l privea, simțea că i se taie respirația.. Era enorm, orbitor și te făcea să te simți un fir de nisip în lumea lui Dumnezeu. Parcă întreaga taină a Universului era acolo, incandescentă, copleșitoare și de

nepătruns vreodată. Văzuse răsăritul de sute de ori, însă mereu avea senzația că vede pentru prima oară cum uriașul de bronz își ieșește fruntea dintre munți. Ridică palma mâinii drepte și o făcu streașină deasupra ochilor și continuă să privească bulgărele de foc ce încălzea lumea și îi ardea ochii. Îi era teamă, dar simțea și cum trupul îndurerat și amortit i se umple parcă de viață și de sevă proaspătă. „Poate că astăzi simt copacii, își spuse Bătrânul. Arborii cei mari, în jurul căroră a crescut lumea.“

Se ridică și intră în cabană. Jim încă dormea. Băiatul mormăi ceva, apoi scrâșni din dinți și se întoarse pe spate. Pieptul puternic i se ridică și îi cobora în ritmul respirației. O barbă de câteva zile îi acoperea obrazul bronzat, o barbă de culoarea nisipului din albia râurilor. „Un bărbat ca el, Tânăr și frumos, pesemne că place femeilor, își spuse Bătrânul. Cum se face că nu este încă însurat?! Oamenii din ziua de astăzi nu mai cred în căsătorie“, își răsunse singur. Iată că folosise o expresie care îl enerva, „oamenii din ziua de azi“. Ca și cum oamenii să schimba prea mult în douăzeci sau treizeci de ani, sau într-o sută, sau o mie de ani. Trebuie să mergi pe un câmp de luptă ca să vezi că nu-i deloc aşa. Expressia aceea o foloseau doar bătrânilor care, de fapt, nu mai înțelegeau mai nimic din ceea ce se întâmpla în jurul lor și sufletele li se umpleau doar de teamă și, uneori, de furie și regretate pentru viețile lor irosite. O grămadă de oameni își dau seama mult prea târziu că și-au irosit viețile și că ar fi putut să facă altceva în timpul acestora.

Bătrânul merse în baia improvizată, alimentată cu apă dintr-un rezervor care periodic trebuia umplut și care era situat în spatele cabanei. Când el se mutase aici, cabana era mai mult o colibă de lemn, folosită ca popas de pădurarii surprinși de întuneric înainte de a ajunge la intrarea de Nord. O mână de bârne vechi cu un

acoperiș din șindrilă, cocoțate pe un mic platou pietros, la vreo douăzeci de pași de peretele de bazalt al Pietrei Cerbului. El construise rezervorul pentru apă și generatorul pentru energie electrică, trăsesese țevi și fire de cupru îmbrăcate-n plastic, parcă cerându-și scuze muntelui că-l pângărește cu asemenea improvizării contra firii. Reparase acoperișul și mai construise o încăpere pe care o transformase-n dormitor. Undeva, în stânga, se afla hangarul în care dormea Charlie, avionul. În fața hangarului, o potecă lată se întindea până acolo unde valea cobora brusc – aceea era pista de decolare și de aterizare. Lângă hangar, lipit de peretele din foi de tablă ale acestuia, încropise o magazie pentru lemne.

Se spălă, apoi reveni în dormitor și se îmbrăcă, în continuare atent să nu facă zgomot. Se duse în bucătărie să pregătească mâncarea pentru dimineață. Nu pleca niciodată în raid înainte să mănânce și niciodată nu consuma alcool în ziua aceea, nici măcar un strop de whiskey turnat în cafea, cum obișnuia să facă în zilele în care nu zbura.

Aproape că terminase de gătit micul dejun – ouă și cafea – când Jim se trezi, se îmbrăcă și veni lângă el.

– ’Neață, spuse acesta, cu urmele somnului încă vizibile pe chip. Ultima zi, nu-i aşa?

– Ultima zi, confirmă Bătrânul, fără să se întoarcă. Luă tigaia de pe plită și răsturnă ouăle jumări în cele două farfurii din tablă. Jim, ce-ar fi să vâră niște leme-n sobă? Vom găsi cald și bine când ne vom întoarce. Apropo, nu uita că transportul de leme pentru iarnă sosește săptămâna viitoare, luni. Cred că le aduce Howie. Să-i spui toate cele bune din partea mea. Le depozitezi în magazie, lângă hangarul lui Charlie. Acoperișul este bun, nu intră pic de zapadă, vei vedea. L-am reparat vara asta.

Jim se spălă la rândul lui, apoi reveni în bucătărie, adulmând ouăle și pâinea prăjită și aroma de cafea.

Mâncără în tacere, ocolindu-și privirile. Bătrânul se gândeau la visul lui. Acel gol din piept încă nu dispăruse. Își privea mâinile. Pete mici, de culoarea mușchiului de copac, apăruseră ici și colo.

„Pe vremuri mâinile lui erau frumoase, elegante, puternice. Sau cel puțin aşa spunea Martha. Poate că oamenii încep să moară de la extremități, aşa cum mor copaci“, se gândi el.

– Bătrâne, începu Jim – conveniseră că aşa trebuie să i se adreseze, și nu cu „domnule Watts“ – dacă vrei să mai rămâi, e-n ordin. Vreau să spun că mie mi-ar conveni să...

– Las-o baltă, i-o tăie Bătrânul cu o asprime pe care o regretă imediat. „Omul nu vrea decât să fie amabil“, își spuse el, scormonind cu furculița în farfurie. Mi-am făcut deja rezervare pentru biletele de avion și cred că aş pierde niște bani dacă le-aș anula în ultima clipă. Mâine-dimineață voi pleca, aşa cum am spus.

Avea senzația că se comportă ca un milog și că cel din față lui simte nevoia să își facă pomană cu el. Nu aşa trebuiau să meargă lucrurile. Avea să plece cu fruntea sus, chiar dacă i se rupea inima. Chiar dacă pleca spre nicaieri. Își aducea aminte de ziua când ajunsese acasă, după cele două luni petrecute în deșert, în război. Nu trecuseră nici măcar o sută de zile, însă știuse din prima clipă că nimic nu va mai fi la fel. Nu se schimbaseră lucrurile, oamenii sau culorile – el nu mai era la fel.

Bătrânul strânse masa, puse farfurii și tacâmurile în chiuvetă și, din reflex, le spălă. Își dădu seama ce face abia când erau deja aşezate în picurătorul din fier din stânga.

Se întoarse la masă, se aşeză, își aprinse o țigară și o fumă încet, sorbind din cana de cafea. Afară, un vânt bland se alinta pe lângă ferestre. Era nefiresc de cald pentru sfârșitul lunii septembrie.